

Høring: Bedre velferdstjenester for barn og unge som har behov for et sammensatt tjenestetilbud (samarbeid, samordning og barnekoordinator)

Vi viser til de fem departementenes høring av forslag til regelverksendringer om ovenstående.

LPP er glade for at departementene har tatt tak i denne problemstillingen. Vi har følgende merknader til høringsnotatet:

Kap. 6 Samarbeid mellom velferdstjenester

Departementene foreslår å endre helse- og omsorgstjenesteloven § 3-4, spesialisthelsetjenesteloven § 2-1e, barnevernloven § 3-2, opplæringsloven § 15-8, friskoleloven § 3-6 b og krisesenterloven § 4 slik at velferdstjenestenes samarbeidsplikt både i enkeltsaker og utover oppfølgingen av konkrete personer, blir mest mulig likelydende. Samtidig foreslår departementene å innføre tilsvarende bestemmelser i barnehageloven, familievernkontorloven og introduksjonsloven. Videre foreslår departementene å innføre tilsvarende bestemmelser om samarbeid når det gjelder opplæring til voksne etter opplæringsloven kapittel 4 A. Departementene foreslår også å innføre en ny § 13 a i sosialtjenesteloven, og ny § 15 a i NAV-loven, som regulerer plikt til samarbeid om tjenestemottakere under 25 år. De foreslåtte reglene om plikt til samarbeid forutsetter at samarbeidet skal skje innenfor gjeldende regler om taushetsplikt.

Vi savner en gjennomgang av de ulike reglene for myndighetsalder – det er problematisk at BUP og barnehabiliteringen har myndighetsalder 16 år, mens det i skole og PPT er 18 år. (Det gjelder for så vidt også barnevernet, men her har barnet egne partsrettigheter fra 15 år.) Dette kan bl.a. gjøre det utfordrende å involvere foresatte til f. eks. en 17-åring som fortsatt bor hjemme, men hvor de ikke får informasjon om at barnet har helseutfordringer.

Kap. 8 Samordning av tjenestetilbudet til barn og unge

LPP mener det er et stort behov for å avklare koordinatorfunksjonen.

Regjeringen har som en del av Likeverdsreformen slått fast at den vil lovfeste en koordinatorordning for familier som har eller venter barn som har alvorlige funksjonsnedsettelse eller helseutfordringer. Dette vil innebære en utvidelse av de eksisterende koordinatorordningene etter helse- og omsorgstjenestelovgivningen, jf. beskrivelsen av disse i punkt 8.2.1.

Departementene foreslår på denne bakgrunn å lovfeste – og rettighetsfeste - en slik koordinatorordning i helse- og omsorgstjenesteloven og i pasient- og brukerrettighetsloven. For å sikre mer sammenhengende og bedre koordinerte tjenester til disse barna, og for å bistå og avlaste foreldrene, foreslår departementene å lovfeste en rett til barnekoordinator i pasient- og brukerrettighetsloven, jf. forslag til ny § 2-5 c. Koordinatorordningens omfang og innhold foreslås utdypet i en motsvarende pliktbestemmelse i helse- og omsorgstjenesteloven, jf. forslag til ny § 7-2 a. Det foreslås at plikten og rettigheten skal gjelde for familier med barn med

alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne, og som vil ha behov for langvarige og sammensatte eller koordinerte helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester. Det understrekes at det må gjøres en vurdering av hvor alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne det er snakk om.

Som det fremgår av drøftelsen overfor knyttet til lovfesting av barnekoordinatorordningen, er det vanskelig å gi entydige eller klart avgrensede definisjoner av begrepene "sykdom", "skade" og "nedsatt funksjonsevne". Departementene ber derfor høringsinstansene særlig vurdere om man med en reguleringsform som den foreslåtte, vil omfatte de barna og familiene som barnekoordinatorordningen skal rette seg mot. Barn med utviklingshemming og autismespekterforstyrrelser er spesielt nevnt.

LPP stiller spørsmål ved om barn med psykiske helseutfordringer, herunder f.eks. angstproblematikk, skolevegring eller spiseforstyrrelser, er medtenkt her.

Barnekoordinatorens primæroppgave skal være koordinering av det samlede tjenestetilbudet og å ha oversikt over og aktivt bidra til nødvendig oppfølging av familien og barnet (..) En forutsetning for å kunne oppfylle de lovpålagte oppgavene barnekoordinator får, vil være at barnekoordinatoren har tilstrekkelige fullmakter og beslutningsmyndighet til å kunne bidra reelt til nødvendig oppfølging og tilrettelegging av tjenestetilbudet.

LPP vil påpeke at barnekoordinatorrollen tar tid og krever kompetanse. Koordinatorer vi kjenner til etterlyser opplæring, avsatt tid og/eller lønn for å kunne gjøre jobben skikkelig. Videre foreslår departementene at barnekoordinator skal ha plikt til å sørge for fremdrift i arbeidet med individuell plan. LPP mener ytterligere krav uten at det settes av tilstrekkelige midler til opplæring og til arbeidet vil kunne gjøre det enda vanskeligere å skaffe tilstrekkelig antall kvalifiserte koordinatører.

Kap. 9 og 10 Individuell plan

Departementene viser til at det er et fragmentert regelverk knyttet både til rett til å få, og plikt til å tilby individuell plan. Regelverket om individuell plan bør derfor harmoniseres, slik at vilkårene for å utløse rett og plikt til individuell plan blir mest mulig like på tvers av sektorene.

LPP er enig i departementenes vurdering, og mener dette er svært viktig.

Kap. 12 Administrative og økonomiske konsekvenser

Departementene viser til at utsatte barn og unge er en sårbar gruppe. Dersom regelverksendringene fører til bedre samarbeid og samordning av tjenestene, kan dette bidra til å forebygge helseutfordringer og utenforskap, samtidig som tjenestetilbudet til den enkelte blir bedre. I tillegg vil det avlaste familiene. Dette kan medføre at flere fullfører skolen, deltar i samfunnslivet og får en varig tilknytning til arbeidslivet. Dette vil igjen gi store gevinster for den enkelte og for samfunnet. Tidligere samfunnsøkonomiske beregninger tilsier at hvis gjennomføring av

videregående opplæring øker fra 70 til 80 prosent vil det kunne føre til at samfunnets kostnader reduseres med om lag 5,4 mrd. kr for hvert årskull. Forslagene antas samlet sett å være samfunnsøkonomisk lønnsomme.

LPP mener det her også bør tas med kostnader til opplæring, oppfølging, avlønning eller avsatt tid til barnekoordinatorer og vanlige koordinatore.

Vi mener det ikke kommer klart frem om barn og unge med psykiske helseplager er inkludert blant dem som har rett til barnekoordinator. Dette er den største gruppen «utsatte/sårbare barn», og om disse ikke er inkludert, vil de foreslåtte endringene neppe føre til at 80% fullfører videregående opplæring.

Oppsummering

- **LPP mener forslagene til lovendringer er positive, men at dette vil innebære kostnader utover det høringsnotatet tar høyde for.**
- **Vi vil sterkt understreke viktigheten av at barn og unge med psykiske helseutfordringer må inkluderes i gruppen som har rett til barnekoordinator.**